

ජර්මානු විදේශ ඇමති එක්සත් ජනපදයෙන් සිය දුරස්ථ භාවය පෙන්වීම කරයි

German foreign minister distances himself from the United States

පිටි පුවත විකිති
2016 ජූනි 21

ජර්මානු විදේශ ඇමති ග්‍රැන්ක් වෝල්ටර් ස්ටේන්මයර්, ගෝලීය මහ බලවතෙකු වීමේ ජර්මානු අයිතිය අවධාරනය කරමින්, ඇමරිකාව වෙතින් සිය දුරස්ථ භාවය සලකනු කලේය.

ඇමරිකාවේ ප්‍රමුඛ විදේශ පිලිවෙත් සඟරාවක් වන ෆෝරින් ඒෆෆයාස්, "ජර්මනියේ නව ගෝලීය භූමිකාව" යන හිසින්, ජූනි 13 දා ඔහුගේ ලිපියක් පල කලේය. එහිදී ස්ටේන්මයර්, "අඩ සියවසක් තිස්සේ ජර්මනියේ විදේශ පිලිවෙතට මග පෙන්වා තිබෙන මූලධර්ම යළි කෙටුම්පත් කිරීමට, ප්‍රමුඛ යුරෝපීය බලවතෙකු ලෙස තමන්ට බල කෙරී" ඇති බව සඳහන් කලේය.

ඇමරිකානු විදේශ පිලිවෙතේ, විශේෂයෙන්ම මැද පෙරදිග, ව්‍යසනකාරී ප්‍රතිපල පෙන්වා දෙමින් ඔහු, ජර්මනියේ බල තත්භාව යුක්තිසහගත කලේය. "ජර්මනිය ජාත්‍යන්තර කරලියේදී තමන්ට නව භූමිකාවක් අපේක්ෂා නොකරයි. ජර්මනිය ලෝකය පුරාම වෙනස්කම් අත්කර ගනිද්දී, ස්ථාවරව පැවතීම මගින් ප්‍රධාන බලවතෙකු ලෙස නැගී ආවේය. ඇමරිකාව ඉරාක යුද්ධයේ බලපෑම යටතේ කොරවු අතර යුරෝපීය සංගමය අර්බුද මාලාවකින් පීඩාවට පත්ව සිටින අතර ජර්මනිය නොසැලී සිටියි."

ඉරාක යුද්ධය ගැන කියමින් ඔහු අවධාරනය කලේ, "බලය යෙදීමෙන් බුෂ් පාලනය, කලාපය යළි පෙලගැස්වීමට අසමත් වූවා පමණක් නොව, මෙම ඉව බව නැති ක්‍රියාවේ දේශපාලන, ආර්ථික හා රාජ්‍යතාන්ත්‍රික උපක්‍රමවල විසදුම, එරට සමස්ත තත්වයටම වල කපා ඇති බවය. ඒක ධූර්වීය ලෝකය මැකී ගොස් ඇත. අපගේ ඓතිහාසික අත්දැකීම් විසින්, කුමන ජාතියකට වුව ද ජාතික සුවිශේෂතාවක් ඇතැයි යන විශ්වාසය කුඩුපටිම් කලේය."

1991 දී සෝවියට් සංගමය විසුරුවා හැරීමෙන් පසුව ඇමරිකාව කියා සිටි, "එකම ලෝක බලවතාය" යන්න මේ තරම් පැහැදිලි ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කල වෙනත් තැනක් නැත.

පසුගිය සති අන්තයේ ස්ටේන්මයර් පැහැදිලිව කියා සිටියේ, ඇමරිකාව පිලිබඳ සිය විවේචන මැද පෙරදිගට පමණක් සීමා නොවන බවය. එය රුසියාව පිලිබඳ ආකල්පයේ ද හරි මැද පිහිටියේය. බයිලේඩ් ඇම් සොන්ටර්ගේ සමග පැවති හමුවකදී ඔහු, ජර්මනිය ද ප්‍රධාන ක්‍රියාකලාපයක් ඉටුකරන, රුසියාවට එරෙහි තේටෝ හමුදා ස්ථානගත කිරීම් තියුනු ලෙස විවේචනය කලේය.

"අප දැන් නොකල යුත්තේ, මහා ලොකුවට කඩු ලෙලවීම හා යුද හඬතැලීම්ය. නැගෙනහිර දේශසීමාව ආසන්නව

සන්ධානයේ සංකේතාත්මක යුද ටැංකි අභ්‍යාස ආරක්ෂාවට රුකුලක් යයි යමෙක් සිතන්නේ නම් ඔහු තමාම රචනා ගනියි. අප හොඳින්ම දැන සිටින්නේ, නව ගැටුමක් සඳහා කඩකුරාවක් නොසැපයිය යුතු බවයි."

"දැන් අපගේ බැල්ම මිලිටරිය මතම හෙලන්නේ නම් හා තර්ජනයේ පිලිවෙතින් පමණක්ම ගැලවීම ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ නම් එය මාරාන්තික" යයි විදේශ ඇමති අනතුරු අඟවයි. ආරක්ෂාව පිනිස අන්‍යෝන්‍ය සුදානම හැමවිටම, සාකච්ඡාව හා සහයෝගය පිලිගැන්වීම සඳහා සුදානමක් සමග යා යුතුය. "රුසියාව පාර්ශවකරුවෙකු ලෙස සම්බන්ධ කර ගැනීම ජාත්‍යන්තර වගකීමක්" ලෙස පිලිගත යුතුයයි ස්ටේන්මයර් පැවසීය.

උපුටා ගැනීම් කලින් පල කර තිබූ ස්ටේන්මයර්ගේ ලිපිය, මිත්‍රත්ව දේශපාලන රේඛා කපාගෙන ගිය තියුනු ආරවුලක් ජර්මනිය තුළ අවුලුවනු ලැබ ඇත. එය පොදුවේ අර්ථගන්වා තිබෙන්නේ, නැගෙනහිර යුරෝපය තුළ තේටෝවේ වත්මන් උපාමාරු හා රුසියානු දේශසීමාව සම්පයේ තේටෝ හමුදා ස්ථානගත කිරීම පිලිබඳ විවේචනයක් ලෙසය. එය ගැන, ලබන මාසයේ වෝර්සෝවේ පැවැත්වෙන මිලිටරි සන්ධාන සමුලුවේදී එකඟත්වයට පැමිණිය යුතුව ඇත. ජූනි 7-17 අතර පෝලන්තයේදී, සෙබලු 31,000ක් හා ජාතීන් 24ක් සහභාගී වූ ඇතකොන්ඩා අභ්‍යාසය පවත්වන ලදී.

සීඩ්ලු නමැති ක්‍රිස්තියානි ප්‍රජාතන්ත්‍ර සංගමයේ ප්‍රමුඛ දේශපාලඥයින් ද හරිත පක්ෂයේ සමහර නියෝජිතයින් හා කොන්සවේටිව් මාධ්‍යය ද සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍ර විදේශ ඇමතිට තියුනු ප්‍රහාර එල්ල කරති. ඔවුන් ඔහුට වෝදනා කලේ "ප්‍රටින් නලවන්නෙක්" (සීඩ්ලු පාලක මඩුල්ලේ සමාජික ජෙම්ස් ස්ෆාන්) යනුවෙන් ද; "යුක්‍රේනයේ ප්‍රචන්ඩත්වය රුසියාවෙන් ආරම්භ වීම පිලිබඳ කාරනය ගැන නිහඬව සිටීම" (යුරෝපීය පාර්ලිමේන්තුවේ හරිත කන්ඩායමේ නායක රෙබෙකා හාම්ස්) යනුවෙන් ද; "තේටෝවේ භූමිභාගයන් ආරක්ෂා කිරීම, භාවිතයේ නැති, න්‍යායෙන් පමණක් කෙරෙන්නක්" (සීඩ්ලු හෙස් ප්‍රාන්ත අගමැති වෝකර් බෝෆියර්) යනුවෙන් ද; "බටහිර සාමය කරා නැඹුරුවී ඇතැයි යන ක්‍රෙම්ලිනයේ විශ්වාසය ශක්තිමත් කිරීම" (කොන්සවේටිව් ග්‍රැන්ක්ෆර්ටර් ඇල්ජෙමින් සේටුං හි සම කතෘ බර්තෝල්ඩ් කෝලර්) යනුවෙන් ද; "ජර්මානු හමුදාව මිලිටරි උපාමාරු වලට සහභාගී වීමේදී ඊට සහයෝගය දැක්වූ නමුත් දැන් සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍ර පක්ෂය තුළ තම ප්‍රතිරූපය ගොඩනංවමින් සිටීම" (පාර්ලිමේන්තු විදේශ කටයුතු කමිටුවේ සීඩ්ලු සභාපති නෝමන් රොට්ජෙන්) යනුවෙන් ද වේ.

අනෙක් අතට ස්ටේට්මේන්ට්, එස්පීඩී හා හරිත පක්ෂයේ ද වාම පක්ෂයේ කොටස් වලින් හා ජර්මනිය සඳහා විකල්පය යන අන්ත දක්ෂිනාංශික පක්ෂයේ ඇලෙක්සැන්ඩර් ගෝලන්ඩ්ගෙන් ද සහාය ලැබුණි.

විදෙස් ඇමති තනතුරට මනාප බව පවසා ඇති, හරිත පක්ෂයේ හිටපු පරිසර ඇමති ජොර්ජ් ට්‍රිට්, බෝල්ටික් රාජ්‍යයන් එසේ යයි සිතන නමුත් සැබවින්ම ඔවුන් රුසියාවේ කර්ජනයකට මුහුණපා නැති බව පවසමින් ස්ටේට්මේන්ට් ආරක්ෂා කළේය. එබැවින් නේටෝව අනුගමනය කරන මග ප්‍රශ්නයට බඳුන් වන බව ඔහු පැවසීය.

එස්පීඩීයේ විදෙස් පිලිවෙත සම්බන්ධ විශේෂඥයෙකු වන රොල්ෆ් මුට්සෙනික් පැවසුවේ, ස්ටේට්මේන්ට් කථාකර ඇත්තේ එස්පීඩී පාර්ලිමේන්තු කන්ඩායම වෙනුවෙන් බවය. ඔහු උපදෙස් දුන්නේ, දෙදෙනාම සීඩීයු පක්ෂයේ වන, වාන්සලර් ඇන්ජලා මර්කෙල් හා ආරක්ෂක ඇමති උර්සුලා වොන් ඩර් ලියෙන්, ස්ටේට්මේන්ට්ගේ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවටය. න්‍යෂ්ටික අවි පවා සම්බන්ධ කර ගත යුතු බවට කෙරෙන, පෝලන්තයේ හා බෝල්ටික් රටවල ඉල්ලීම, අතිශයෝක්තියක් බව ඔහු පැවසීය. දැන් ස්ටේට්මේන්ට් විසින් කරනු ලැබ ඇති පරිදි, පැහැදිලි ඇඟවීම් ඔවුන් වෙත නිකුත් කළ යුතුය. යලිත් රුසියාව සමග සාකච්ඡා පැවැත්විය යුතුය.

වසර ගනනාවක් තිස්සේ ස්ටේට්මේන්ට්ගේ සම්පතම හිතවතෙකු වන, එස්පීඩීයේ හිටපු වාන්සලර් ගෙර්හාඩ් ෂර්ඩර් සති අන්තයේ මේ පිලිබඳව කථා කළේය. සෝවියට් සංගමයට එල්ල කළ ජර්මානු ප්‍රහාරයේ 75 වන සංවත්සරය වෙනුවෙන් පැවති හමුදාකදී ඔහු, සෝවියට් වැසියන් “අතුගා දැමීම, වහල් භාවයට ගැනීම හා වනසා දැමීම” එල්ල කරගෙන නාසි ජර්මනිය විසින් සෝවියට් සංගමය ආක්‍රමනය කිරීම, “ඓතිහාසික අපරාධයක්” බව සිහිපත් කළේය.

බ්‍රන්ඩෙස්වර් (ජර්මානු මිලිටරිය) නේටෝ උපාමාරු වලට සම්බන්ධ වීම ඔහු සලකන්නේ, “අපගේ ඓතිහාසික පසුබිම හා සලකන කල දැවැන්ත වරදක්” ලෙස බව ෂර්ඩර් පැවසීය. ඔහු විදේශ ඇමතිවරයාගේ “(රුසියාවට එරෙහි) සම්බාධක ප්‍රගතිශීලී ආකාරයකට ඉවත් කිරීමේ උත්සාහයට” සහාය පල කළේය. “අප මිතුරන්ය, එය දිගටම පවතිනු ඇත” යනුවෙන් පවසමින් ෂර්ඩර්, රුසියානු ජනාධිපති විලැඩ්මීර් පුටින් සමග ඔහුගේ මිත්‍රත්වය විශේෂයෙන්ම ආරක්ෂා කළේය.

හිටපු වාන්සලර් ඇගිල්ල දිගු කලේ ඇමරිකාව වෙතය. “අර්බුද නිර්මාණය කර ඇත්තේ රුසියාව පමණක් නොවේ” යයි ඔහු පැවසීය. ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව් බුෂ්ගේ ඉරාක යුද්ධය, “අවසානයේ අයි එස් සංවිධානයේ මතු වීමට පවා පාර කැපු යුද්ධයේ තීරණාත්මක මාවත” හෙලිකළේය. “ෆෙඩරල් ආන්ඩුව තුළ සිටිනවා, ඇමරිකාව, දේශපාලන ප්‍රඥාවේ තැටිය ලෙස සලකන අය” යනුවෙන් ද ඔහු පැවසීය.

ස්ටේට්මේන්ට් ද 20෧෦ සිය ප්‍රකාශ ආරක්ෂා කළේය. රුසියාව සමග සාකච්ඡාවන්හි වැදගත්කම අවධාරනය කිරීමට තමා උත්සුක වන්නේ, මේ අවස්ථාවේ එය මුලුමනින්ම අමතක කර ඇති බවට හැඟීමක් තමා තුළ ඇති

බැවින් යයි ඔහු ලක්සම්බර්ග්හි පැවති විදේශ ඇමතිවරුන්ගේ රැස්වීම අතරතුර පැවසීය. කෙසේ වෙතත් ඔහු, 2014 වේල්ස්හිදී පැවති නේටෝ සමුලුවේ තීන්දු ප්‍රශ්නයට භාජනය නොකළේය. යුක්‍රේන අර්බුදයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් නොටෝවේ නැගෙනහිර පෙරමුණ සැලකිය යුතු තරම් ශක්තිමත් කිරීමේ තීරණ ගනු ලැබුවේ එහිදීය.

වාම පක්ෂයේ නායකා සාරා වැගෙන්නෙක්ට් ද ස්ටේට්මේන්ට් සහයෝගය දක්වමින්, ඔහු සාමයේ නියමුවා ලෙස පෙන්වුම් කළේය. “රුසියාවේ දේශසීමා ආසන්නයේ පවත්වනු ලබන ප්‍රකෝපකාරී යුද අභ්‍යාස, වගකීම් විරහිත මෙන්ම යුරෝපයේ සාමයට කර්ජනයක් බව” ද ඇය පැවසුවාය.

ස්ටේට්මේන්ට් හෝ ෂර්ඩර් යන කවරෙක්වත් සාමය ගැන උනන්දු නොවෙති. ස්ටේට්මේන්ට් ද ඇතුලත්ව ෂර්ඩර්ගේ පාලනය, 1945න් පසුව පලමු වතාවට යුද්ධය සඳහා යුගෝස්ලාවියාවටත් පසුව ඇෆ්ගනිස්ථානයටත් ජර්මානු හමුදාව පිටත් කල පලමු ආන්ඩුව විය. ජර්මනිය “පැත්තක සිට ලෝක කටයුතු පිලිබඳව ප්‍රකාශ නිකුත් කිරීමට තරම් ලොකු වැඩියයි” 2014 මියුනිච්හි ආරක්ෂක සමුලුව හමුවේ පැවසූ ස්ටේට්මේන්ට් ද ජර්මානු මිලිටරිවාදයේ නියමුවෙකි. “ජර්මනිය කල්තියා, වඩා තීරණාත්මකව හා වඩාත් සැලකිය යුතු පරිදි විදෙස් හා ආරක්ෂක පිලිවෙත් (එනම් මිලිටරි) පිලිබඳ කරලියේදී මැදිහත් වීමට සූදානම් විය යුතුය” යි ඔහු පවසා තිබුණි.

එහෙත් ස්ටේට්මේන්ට්ගේ ආක්‍රමනිකත්වය, රුසියාව හා චීනය වැටලීම ද සමග මැද පෙරදිග හා අප්‍රිකාව යලි බෙදීමේ යුද්ධ, අධිරාජ්‍යවාදී බලවතුන් අතරම ගැටුම් වලට තුඩුදී ඇති බව පැහැදිලි කරයි. සහවරයින් වුව ද ඇමරිකාවට හා ජර්මනියට ඇත්තේ එකිනෙකට විසංවාදී දේශපාලන හා ආර්ථික අවශ්‍යතාය. බ්‍රිතාන්‍ය ඉවත් වුවහොත් තවත් වේගවත් වනු ඇති යුරෝපය බිදී යාම මෙන්ම, ඇමරිකාව තුළ ඩොනල්ඩ් ට්‍රම්ප්ගේ නැගීම ද මෙම ගැටුම් තවත් උත්සන්න කරනු ඇත.

ජර්මනියේ මහ ව්‍යාපාරික කොටස් අතර සැලකිය යුතු සහායක් ලබන ස්ටේට්මේන්ට්, විශේෂයෙන්ම ජර්මානු අධිරාජ්‍යවාදය වෙනුවෙන්, ඇමරිකාවෙන් පුලුල් දේශපාලන හා මිලිටරි ස්වාධීනත්වයක් අවශ්‍ය කෙරී ඇති ජර්මානු ප්‍රභූව වෙනුවෙන් කථා කරයි.

දෙවසරකට පෙර “සමාජවාදය හා අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධයට එරෙහි අරගලය” මැයෙන් හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කමිටුව මෙසේ අනතුරු ඇඟවීය; “වර්තමානයේ වොෂින්ටනය මෙම අරමුණු හඹා යන්නේ, අනෙකුත් අධිරාජ්‍යවාදී බලවතුන්ගේ ද සහභාගිත්වය ඇතුවය. කෙසේ වුව ද අවශ්‍යතා පිලිබඳ ස්ථිර අභිමතයක් ඔවුන් අතර පවතිනු නැත. 20 වන සියවසේ ඇමරිකාව සමග යුද්ධ දෙකක පැටලී ඇති ජර්මානු අධිරාජ්‍යවාදය, සිය අධිරාජ්‍ය අභිලාෂයන් පන ගන්වමින් සිටියි. බටහිර යුරෝපය තුළ අධිකාරවත් ස්ථානයක් අත්කරගෙන ඇති ජර්මනිය, ලෝක බලවතෙකු බවට පත්වීමේ ව්‍යායාමයක යෙදී සිටියි.”

මෙය දැන් සනාථ කරනු ලැබ ඇත.